

Wymagania edukacyjne niezbędne do uzyskania poszczególnych śródrocznych i rocznych ocen klasyfikacyjnych z geografii dla klasy 5 oparte na treściach zawartych w podstawie programowej , *Programie nauczania geografii w szkole podstawowej – Planeta Nowa* autorstwa Ewy Marii Tuz i Barbary Dziedzic

Szkoła Podstawowa im.100-lecia Ruchu Ludowego w Wierzchosławicach

Prowadzący : mgr Wojciech Siedlik

Klasa 5b

Rok szkolny 2023/2024

Wymagania na poszczególne oceny				
konieczne (ocena dopuszczająca)	podstawowe (ocena dostateczna)	rozszerzające (ocena dobra)	dopełniające (ocena bardzo dobra)	wykraczające (ocena celująca)
1. Mapa Polski				
<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia znaczenie terminów: <i>mapa, skala, legenda mapy</i> • wymienia elementy mapy • wyjaśnia znaczenie terminów: <i>wysokość bezwzględna, wysokość względna</i> • odczytuje wysokość bezwzględną • podaje nazwy barw stosowanych na mapach hipsometrycznych • wymienia różne rodzaje map • odczytuje informacje z planu miasta 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • odczytuje za pomocą legendy znaki kartograficzne na mapie • stosuje legendę mapy do odczytania informacji • odczytuje skalę mapy • rozróżnia rodzaje skali • oblicza wysokość względną na podstawie wysokości bezwzględnej odczytanej z mapy • odczytuje informacje z mapy poziomicowej i mapy hipsometrycznej 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozróżnia na mapie znaki punktowe, liniowe i powierzchniowe • rysuje podziałkę liniową • wyjaśnia, dlaczego każda mapa ma skalę • oblicza odległość na mapie wzdłuż linii prostej za pomocą skali liczbowej • przedstawia sposoby orientowania mapy w terenie 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przekształca skalę liczbową na mianowaną i podziałkę liniową • oblicza odległość w terenie za pomocą skali liczbowej • oblicza odległość w terenie za pomocą podziałki liniowej • rozpoznaje przedstawione na mapach poziomicowych formy terenu • omawia zastosowanie map cyfrowych • podaje różnice między mapą turystyczną a planem miasta 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • analizuje treść map przedstawiających ukształtowanie powierzchni Polski • czyta treść mapy lub planu
2. Krajobrazy Polski				
<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia znaczenie terminu <i>krajobraz</i> • wymienia składniki krajobrazu • wymienia elementy krajobrazu • wymienia pasy rzeźby terenu Polski 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • podaje różnicę między krajobrazem naturalnym a krajobrazem kulturowym • przedstawia główne cechy krajobrazu nadmorskiego 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje pasy rzeźby terenu w Polsce • opisuje wpływ wody i wiatru na nadmorski krajobraz • przedstawia sposoby 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, jak powstaje jezioro przybrzeżne • wymienia obiekty dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego Wybrzeża Słowińskiego 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia zróżnicowanie krajobrazu krain geograficznych w pasie • przedstawia pozytywne i negatywne zmiany w krajobrazie

<ul style="list-style-type: none"> •wskazuje na mapie Wybrzeże Słowińskie •wymienia elementy krajobrazu nadmorskiego •wymienia po jednym przykładzie rośliny i zwierzęcia charakterystycznych dla Wybrzeża Słowińskiego •wskazuje na mapie Pojezierze Mazurskie •odczytuje z mapy nazwy największych jezior na Pojezierzu Mazurskim •wskazuje na mapie pas Nizin Środkowopolskich oraz Nizinę Mazowiecką •wskazuje na mapie największe rzeki przecinające Nizinę Mazowiecką •wskazuje na mapie największe miasta Niziny Mazowieckiej • podaje nazwę parku narodowego leżącego w pobliżu Warszawy •określa położenie Warszawy na mapie Polski •wymienia najważniejsze obiekty turystyczne Warszawy •wskazuje na mapie pas Wyżyn Polskich i Wyżynę Śląską •wskazuje na mapie największe miasta na Wyżynie Śląskiej •wskazuje na mapie Polski Wyżynę Lubelską •wymienia gleby i główne uprawy Wyżyny Lubelskiej •określa na podstawie mapy Polski 	<ul style="list-style-type: none"> •omawia cechy krajobrazu Pojezierza Mazurskiego •wymienia atrakcje turystyczne Pojezierza Mazurskiego •przedstawia cechy krajobrazu Niziny Mazowieckiej •wymienia atrakcje turystyczne Niziny Mazowieckiej •opisuje cechy krajobrazu wielkomięjskiego •wymienia główne cechy krajobrazu miejsko-przemysłowego Wyżyny Śląskiej •przedstawia cechy krajobrazu rolniczego Wyżyny Lubelskiej •omawia cechy krajobrazu Wyżyny Krakowsko-Częstochowskiej na podstawie ilustracji •wymienia dwa przykłady roślin charakterystycznych dla Wyżyny Krakowsko-Częstochowskiej •wymienia cechy krajobrazu wysokogórskiego •omawia cechy pogody w górach •wymienia atrakcje turystyczne Tatr 	<p>gospodarowania w krajobrazie nadmorskim</p> <ul style="list-style-type: none"> •opisuje zajęcia mieszkańców regionu nadmorskiego •przedstawia wpływ łądogrodu na krajobraz pojezierzy •omawia cechy krajobrazu przekształconego przez człowieka na Nizinie Mazowieckiej •przedstawia najważniejsze obiekty dziedzictwa kulturowego w stolicy •omawia znaczenie węgla kamiennego na Wyżynie Śląskiej •charakteryzuje życie i zwyczaje mieszkańców Wyżyny Śląskiej •omawia powstawanie wąwozów lessowych •charakteryzuje czynniki wpływające na krajobraz rolniczy Wyżyny Lubelskiej •charakteryzuje rzeźbę krasową i formy krasowe Wyżyny Krakowsko-Częstochowskiej •opisuje piętra roślinności w Tatrach •opisuje zajęcia i zwyczaje mieszkańców Podhala 	<ul style="list-style-type: none"> •wyjaśnia znaczenie turystyki na Wybrzeżu Słowińskim •charakteryzuje najważniejsze obiekty dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego na Nizinie Mazowieckiej •opisuje za pomocą przykładów rolnictwo na Wyżynie Lubelskiej •opisuje najważniejsze obiekty dziedzictwa kulturowego Wyżyny Lubelskiej •charakteryzuje atrakcje turystyczne Szlaku Orlich Gniazd •opisuje dziedzictwo przyrodnicze Tatr 	<p>Wyżyny Śląskiej wynikające z działalności człowieka</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia negatywny wpływ turystyki na środowisko Tatr
--	--	--	--	--

<p>położenie Wyżyny Krakowsko-Częstochowskiej</p> <ul style="list-style-type: none"> • podaje nazwy zwierząt żyjących w jaskiniach na Wyżynie Krakowsko-Częstochowskiej • określa na podstawie mapy położenie Tatr • wskazuje na mapie Tatry Wysokie i Tatry Zachodnie 				
3. Lądy i oceany				
<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wskazuje na globusie i mapie świata bieguny, równik, południk zerowy i 180°, półkule, zwrotniki i koła podbiegunowe • wymienia nazwy kontynentów i oceanów • wymienia największych podróżników biorących udział w odkryciach geograficznych 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, co to są siatka geograficzna i siatka kartograficzna • wskazuje główne kierunki geograficzne na globusie 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • podaje przyczyny odkryć geograficznych • opisuje szlaki wypraw Ferdynanda Magellana i Krzysztofa Kolumba 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • określa na globusie i mapie położenie punktów, kontynentów i oceanów na kuli ziemskiej • opisuje podróże odkrywcy w okresie od XVII w. do XX w. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia znaczenie odkryć geograficznych
4. Krajobrazy świata				
<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia znaczenie terminu <i>pogoda</i> • wymienia składniki pogody • wyjaśnia znaczenie terminu <i>klimat</i> • wymienia strefy klimatyczne Ziemi • podaje nazwy warstw wilgotnego lasu równikowego • rozpoznaje rośliny i zwierzęta typowe dla lasów równikowych oraz lasów liściastych i mieszanych • wyjaśnia znaczenie terminów: <i>sawanna</i>, <i>step</i> • wymienia gatunki roślin i zwierząt 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia różnicę między pogodą a klimatem • odczytuje z klimatogramu temperaturę powietrza i wielkość opadów atmosferycznych w danym miesiącu • wymienia typy klimatów w strefie umiarkowanej • wyjaśnia znaczenie terminów: <i>preria</i>, <i>pampa</i> • omawia charakterystyczne cechy klimatu stref sawann i stepów 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • porównuje temperaturę powietrza i opady atmosferyczne w klimacie morskim i kontynentalnym • wymienia kryteria wydzielenia stref krajobrazowych • charakteryzuje warstwy wilgotnego lasu równikowego • charakteryzuje krajobrazy sawann i stepów • omawia klimat stref pustyń gorących i pustyń lodowych 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • oblicza średnią roczną temperaturę powietrza • oblicza roczną sumę opadów • prezentuje przykłady budownictwa, sposoby gospodarowania i zajęcia mieszkańców stref wilgotnych lasów równikowych oraz lasów liściastych i mieszanych • porównuje cechy krajobrazu sawann i stepów • omawia przykłady budownictwa i sposoby gospodarowania w strefach 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • omawia wpływ człowieka na krajobrazy Ziemi • porównuje wilgotne lasy równikowe z lasami liściastymi i mieszanych strefy umiarkowanej pod względem klimatu, roślinności i świata zwierząt • analizuje strefy sawann i stepów pod względem położenia, warunków klimatycznych i głównych cech krajobrazu • przedstawia podobieństwa i różnice między krajobrazami pustyń

<p>charakterystyczne dla sawann i stepów</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia znaczenie terminu <i>pustynia</i> • rozpoznaje rośliny i zwierzęta charakterystyczne dla pustyń gorących i pustyń lodowych • rozpoznaje rośliny i zwierzęta charakterystyczne dla strefy śródziemnomorskiej • wyjaśnia znaczenie terminów: <i>tajga</i>, <i>tundra</i>, • wskazuje na mapie położenie stref tajgi i tundry • rozpoznaje gatunki roślin i zwierząt charakterystyczne dla tajgi i tundry • wskazuje na mapie Himalaje • wymienia charakterystyczne dla Himalajów gatunki roślin i zwierząt 	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia cechy charakterystyczne klimatu śródziemnomorskiego • wymienia charakterystyczne cechy klimatu stref tajgi i tundry • charakteryzuje krajobraz wysokogórski w Himalajach • opisuje świat roślin i zwierząt w Himalajach 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia rzeźbę terenu pustyń gorących • omawia cechy krajobrazu śródziemnomorskiego • charakteryzuje cechy krajobrazu tajgi i tundry • charakteryzuje piętra roślinne w Himalajach 	<p>pustyń gorących i pustyń lodowych</p> <ul style="list-style-type: none"> • prezentuje przykłady budownictwa i sposoby gospodarowania w strefie śródziemnomorskiej • porównuje budownictwo i życie mieszkańców stref tajgi i tundry 	<p>gorących i pustyń lodowych</p> <ul style="list-style-type: none"> •
---	---	--	---	---

Założenia do przedmiotowych zasad oceniania

I. Formy bieżącego sprawdzania postępów ucznia

Forma	Zakres treści	Częstotliwość	Zasady
-------	---------------	---------------	--------

1. Prace pisemne w klasie	sprawdziany pisemne (trwające 30 min lub dłużej)	<ul style="list-style-type: none"> • jeden dział lub połowa obszernego działu 	minimum dwa w półroczu	<ul style="list-style-type: none"> • zapowiadane przynajmniej z tygodniowym wyprzedzeniem • adnotacja w dzienniku lekcyjnym • w miarę możliwości poprzedzone lekcją powtórzeniową, na której nauczyciel informuje uczniów o narzędziach sprawdzających
	kartkówki (trwające do 20 min)	<ul style="list-style-type: none"> • zagadnienia z ostatniego tematu lekcji lub z trzech ostatnich tematów 	• minimum jedna w półroczu	• zapowiedziane z tygodniowym wyprzedzeniem
2. Prace domowe	pisemne	<ul style="list-style-type: none"> • materiał nauczania z bieżącej lekcji lub przygotowanie materiału dotyczącego nowego tematu 	minimum jedna w półroczu	• ocenie może podlegać wybiórczo kilka prac
	w innej formie	<ul style="list-style-type: none"> • prace badawcze, np.: prowadzenie doświadczeń, wykonywanie modeli • prace dodatkowe, np.: wykonywanie plakatów, planszy, pomocy dydaktycznych 		
3. Odpowiedzi ustne		<ul style="list-style-type: none"> • dana partia materiału , trzy 	minimum jedna w	• bez zapowiedzi

	ostatnie lekcje z wyjątkiem podsumowania działu	półroczu	
--	--	----------	--

II. Pozostałe ustalenia dotyczące sposobów bieżącego sprawdzania postępów ucznia

1. Sprawdziany pisemne

- Sprawdziany pisemne są obowiązkowe.
- Uczeń, który nie zgłosił się na sprawdzian z przyczyn usprawiedliwionych, musi przystąpić do niego w terminie ustalonym przez nauczyciela .
- Jeżeli nieobecność na sprawdzianie jest nieusprawiedliwiona, uczeń przystępuje do niego na pierwszej lekcji, na którą przyszedł.
- Każdy uczeń na własną prośbę ma prawo pisać sprawdzian poprawkowy do tygodnia czasu od momentu otrzymania oceny (formę oraz termin ustala z nauczycielem , sprawdzian poprawiamy tylko raz.). Obie oceny są wpisywane do dziennika, a pod uwagę jest brana ocena poprawkowa.

2. Kartkówki

Nieobecność ucznia na kartkówce nie zobowiązuje go do zaliczania danej partii materiału.

3. Odpowiedzi ustne

- Przy wystawieniu oceny za odpowiedź ustną nauczyciel przekazuje uczniowi informację zwrotną.
- Uczeń ma prawo być nieprzygotowany do odpowiedzi ustnej bez usprawiedliwienia jeden raz w półroczu. W przypadkach losowych, na prośbę rodzica, może być nieprzygotowany po raz drugi. O powyższym fakcie uczeń jest zobowiązany poinformować nauczyciela na początku lekcji.

III. Sprawdzenie i ocenianie sumujące postępy ucznia

Uczeń otrzymuje za swoje osiągnięcia w danym roku szkolnym oceny: śródroczną i roczną. Wystawia je nauczyciel na podstawie wagi ocen częściowych ze wszystkich form aktywności ucznia.

IV. Szczegółowy tryb odwołania się od oceny rocznej określa Statut Szkoły.